



Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z18-006588
Onderwerp:	Actieplan Duurzame Energie Gemeente Roerdalen
Datum:	15 juli 2019
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	A.C.A.G. Smits
Gevraagd besluit:	Geen zienswijzen in te dienen tegen het Actieplan Duurzame Energie gemeente Roerdalen 2019-2022.
Bijlage(n):	Bijlage 1: Concept Actieplan Duurzame Energie gemeente Roerdalen 2019-2022 Bijlage 2: concept-raadsbesluit

Inleiding, aanleiding en doelstelling

Het klimaat verandert en de effecten van klimaatverandering zijn ook in Roerdalen waarneembaar. Denk bijvoorbeeld aan de grote temperatuurverschillen, toenemende extreme weersomstandigheden, droogte en wateroverlast. De gevolgen van klimaatverandering vinden we op verschillende schaalniveaus; van mondiaal tot op het niveau van de wijk en het huis.

Het energiegebruik is één van de belangrijkste oorzaken van de klimaatverandering. Inzetten op energiebesparing en hernieuwbare energieopwekking is van groot belang voor het milieu en het leef- en woonklimaat in de gemeente Roerdalen. Door gebruik te maken van schone energie verminderen we de uitstoot van CO₂ en andere vervuilende stoffen en maken we Roerdalen duurzamer.

De gemeente Roerdalen wil samen met ondernemers, inwoners en andere belanghebbenden het gebruik van fossiele brandstoffen beperken, energie besparen en ruimte maken voor schone hernieuwbare energie. Dit is de aanleiding geweest om het Actieplan Duurzame Energie op te stellen. In dit Actieplan ligt de focus op Duurzame Energie, als prioritaire opgave binnen de duurzaamheidsdoelstellingen van Roerdalen.

Het Actieplan Duurzame Energie is daarnaast het resultaat van onze ambities zoals opgenomen in het Coalitieakkoord 2018 – 2022, alsmede de uitwerking van de ambities van Uw raad in de Programmabegroting en Kadernota. In de Kadernota 2020 is benoemd dat de klimaatverandering en de overgang naar een duurzame energievoorziening ook op de schaal van Roerdalen om actie vragen. We willen en moeten hieraan actief bijdragen. Enerzijds door onze eigen verantwoordelijkheid te nemen en dit consequent te vertalen in onze bedrijfsvoering. Anderzijds door in samenwerking met de Coöperatie Duurzaam Roerdalen een actieplan te maken waarin we dit thema uitwerken en concreet vertalen in acties. Het thema duurzaamheid zal de komende jaren extra inzet vragen van onze gemeente. We vertalen dit in de begroting 2020-2023.





Reden besluit

Werken aan een duurzaam en leefbaar Roerdalen doen we samen. Het coalitieakkoord en de Kadernota hebben ook niet voor niets de titel Samen Doen. Roerdalen maken we samen; inwoners, ondernemers, verenigingen, vrijwilligers, maatschappelijke organisaties, gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie. We gaan uit van respect en gelijkwaardigheid en nodigen iedereen uit positieve bijdragen te leveren aan de opgaven waarvoor we samen staan. We streven naar maximale ruimte en vrijheid voor onze inwoners om hierin zelf en samen met ons initiatief te nemen. Dat betekent experimenteren en samen leren van de successen, maar ook van wat niet lukt. Daar is een agenda voor nodig met middelen en capaciteit voor de uitvoering. Daar wordt met het Actieplan Duurzame Energie in voorzien.

Gevraagd besluit

Uw raad wordt gevraagd:

Geen zienswijzen in te dienen tegen het Actieplan Duurzame Energie gemeente Roerdalen 2019-2022.

Toelichting

We intensiveren de inzet op duurzame energie in Roerdalen

Er is al een aantal projecten en acties op gebied van duurzame energie in gang gezet en uitgevoerd die bijdragen aan het realiseren van onze energieopgave. Daarmee komen we echter niet in de buurt van de doelstellingen zoals deze in het Klimaatakkoord zijn opgenomen. Het Actieplan moet bijdragen aan de in het Regeerakkoord uitgesproken ambitie van 49% reductie van de uitstoot van broeikasgassen in 2030 en een bijna volledig terug gedrongen uitstoot in 2050. Met dit Actieplan wordt een stap in de juiste richting gezet die bijdraagt aan de opgave voor Roerdalen. Wel is het slechts een eerste stap, die de komende jaren verder uitgebouwd dient te worden.

We gaan dit Samen Doen

We gaan samen met onze inwoners, bedrijven en andere partijen aan de slag om duurzamer met energie om te gaan. De capaciteit en middelen zetten we zo effectief en efficiënt mogelijk in. We vinden het belangrijk dat iedereen daarbij haar rol en positie pakt. Om een zo groot mogelijke bijdrage aan de gezamenlijke opgave te leveren zetten we als gemeente in op drie rollen:

- We geven het goede voorbeeld door bijvoorbeeld te investeren in energiebesparing en energieopwek in en op ons eigen vastgoed. De rol van de gemeente is die van trekker.
- We faciliteren partijen zoals Duurzaam Roerdalen en Wonen Limburg door ze handvatten te bieden om de energie-opgaven vanuit de eigen rol aan te pakken. Bijvoorbeeld door de bestaande energiecoaches aanvullende opleidingen aan te bieden, door communicatiemiddelen ter beschikking te stellen en bijeenkomsten te steunen waarmee het bereik van onze partners wordt vergroot. De rol van de gemeente is faciliterend, de partners nemen het voortouw in de uitwerking en uitvoering.



- We stimuleren door informatie op maat aan te bieden aan inwoners, bedrijven en andere partijen. Over actuele producten ten aanzien van besparen en opwekken, over financiële regelingen en over lopende initiatieven waarbij aangesloten kan worden. Daarmee willen we bereiken dat iedereen mee kan doen op een zo laagdrempelig mogelijke manier. De rol van de gemeente richt zich op inspireren en communiceren, de uitwerking en uitvoering ligt bij de inwoners, bedrijven en andere partijen.

We doen dit met extra capaciteit en middelen

In de huidige situatie werken we met een beperkte inzet van capaciteit en middelen om een begin te maken aan onze energietransitie. Deze capaciteit en middelen zijn niet toereikend om een grotere bijdrage te leveren aan de opgave. Om een serieuze stap te zetten bij het bereiken van onze ambities zijn extra capaciteit en middelen noodzakelijk. Om de acties die zijn opgenomen in het Actieplan en een aantal aanvullende activiteiten uit te kunnen voeren, stellen de benodigde capaciteit en middelen beschikbaar.

Gericht op uitvoering en met zicht op visie en de langere termijn

We kiezen zeer bewust voor een Actieplan Duurzame Energie. Dit doen we om aan de slag te kunnen. Zodoende kunnen we projecten en maatregelen meteen oppakken. We kijken daarbij echter wel verder dan de looptijd van het Actieplan van drie jaar. Parallel aan het Actieplan worden in de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg (RES) de regionale visie en beleidslijnen voor de langere termijn uitgezet. Daarmee kunnen we meteen aan de slag met het Actieplan én krijgen we vanuit de RES zicht op de koers die we willen varen.

Kanttekeningen

Voldoen we aan de wettelijke verplichtingen?

Het Klimaatakkoord is recent door het kabinet gepresenteerd en wordt naar verwachting in oktober 2019 aangenomen. De reductie-inzet ten aanzien van CO₂ uitstoot in het klimaatakkoord is fors en in Roerdalen gaat de reductie met het Actieplan alleen niet gerealiseerd worden. Het is wel een belangrijke stap in de goede richting, zowel qua uitstoot en besparing als qua beweging binnen de Roerdalense samenleving. We voldoen met de uitvoering van maatregelen die zijn opgenomen in het Actieplan wel aan de wettelijke verplichtingen. Dit zijn onder andere het opstellen van een transitievisie warmte, het voortzetten van de energiebesparing van het gemeentelijk vastgoed en het aardgasloos bouwen van nieuwe woningen.

Wat als we (delen van) het Actieplan niet uitvoeren?

Het Actieplan vraagt de nodige inzet en middelen om de volgende stappen in de energietransitie te zetten. Als het Actieplan niet (helemaal) wordt uitgevoerd, dan kan dit een aantal consequenties hebben:

1. We voldoen niet aan de wettelijke verplichtingen. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot boetes omdat we de energiebesparende maatregelen in ons eigen vastgoed niet uitvoeren.
2. We raken achterop qua informatie en voorbereidingen voor de uitvoering van de RES. Als we niet actief aangeven op welke mate en op welke manier we willen bijdragen aan de transitie-opgave, dan wordt de opgave uiteindelijk door het Rijk (via de regio) opgelegd.



3. We behalen de doelstellingen uit het Coalitie-programma en de Kadernota niet. Bijvoorbeeld ten aanzien van de acties ons eigen vastgoed en de openbare verlichting te verduurzamen, of de mogelijkheden van een lokaal stimuleringsfonds te onderzoeken.
4. We kunnen onze inwoners, bedrijven, partners zoals Duurzaam Roerdalen en Wonen Limburg en andere partijen onvoldoende faciliteren en enthousiasmeren. Als dat niet gebeurt zullen zij onvoldoende bij kunnen dragen aan de energietransitie, waardoor we op langere termijn de doelstellingen uit de RES niet zullen halen.

Kunnen we flexibel inspelen op nieuwe inzichten en ontwikkelingen?

Omdat de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid razendsnel gaan, wordt in het Actieplan de ruimte gelaten om nieuwe inzichten en de vertaling naar projecten gedurende de looptijd toe te voegen of bij te stellen. Het Actieplan en de voortgang ervan zal continu in beweging zijn, net zoals de initiatieven en inzichten zich ontwikkelen. Om zo concreet mogelijk te zijn en na verloop van tijd bij te kunnen sturen wordt dan ook niet te ver vooruit gekeken. Het Actieplan heeft een looptijd van 3 jaar. Naast de projecten die zijn uitgewerkt in het Actieplan is een experimenteerbudget opgenomen, waarmee ingespeeld kan worden op ontwikkelingen en nieuwe projecten en plannen.

Middelen

Capaciteit en middelen uitvoering Actieplan

Voor de uitvoering van het Actieplan Duurzame Energie is 1,25 (in 2020) tot 1,5 fte (vanaf 2021) nodig. Deze inzet is verdeeld over met name REO en Openbare Werken. Voor REO betreft dit bijvoorbeeld de ondersteuning bij energiebesparing door inwoners en bedrijven, begeleiding bij de realisatie van het zonne-park op de stort, stimuleren van challenges / gezamenlijke inkoop bij besparing en opwek en beleid voor de transitievisie warmte en zonne-weides windmolens. Voor OW richt de inzet zich onder andere op uitvoering van de energiebesparing van gemeentelijk vastgoed (extra opgave sinds 2019) planvorming en realisatie van extra zonne-daken, realisatie van de postcodeROOS en het Ruimte voor Water plan. Voor communicatie zijn er aparte projectbudgetten binnen de thema's opgenomen.

Het merendeel van de begrote middelen bestaat uit:

- het uitvoeren van projecten die al lopen zoals LED openbare verlichting, postcodeROOS Roerparel, zonne-veld stort Montfort
- wettelijke verplichtingen zoals het opstellen van de transitievisie warmte, energiebesparing gemeentelijk vastgoed
- specifieke wensen: afwegingskader zonne-velden en windenergie

Aanvullend zijn er projecten opgenomen die concreet en uitvoerbaar zijn en die daarmee bijdragen aan de eerste stap richting de doelstelling van 49% CO2 reductie in 2030. Dit betreffen drie extra zonne-daken op gemeentelijk vastgoed (circa € 100.000 per jaar), elektrische laadpalen (circa € 7.500 per jaar), communicatie in het kader van het inrichten en uitvoeren van informatie- en participatie-trajecten (circa € 25.000 per jaar) en het experimenteerbudget (€ 75.000 per jaar).



Evaluatie

Gedurende de looptijd van het Actieplan wordt de voortgang in projecten en uitvoering gemonitord. Gezien de snelheid van ontwikkelingen kunnen gedurende de looptijd projecten veranderen of prioriteiten verschuiven. Het Actieplan is thematisch opgebouwd en biedt daarmee ruimte en flexibiliteit om die verschuivingen op te vangen. Eens per jaar wordt een voortgangsrapportage opgesteld. De rapportage wordt door Ons college vastgesteld en ter informatie aan U raad toegezonden. In principe wordt in 2023 een nieuw Actieplan opgesteld. Bij aanzienlijke wijzigingen kan het Actieplan ook tussentijds aangepast worden.

Communicatie en participatie

Terugkijken

Om te achterhalen wat er leeft in de gemeenschap zijn tussen december 2018 en april 2019 diverse bijeenkomsten met inwoners, bedrijven, verenigingen en andere belangstellenden georganiseerd. Daarnaast hebben raads- en commissieleden inbreng gegeven op een informatiebijeenkomst in april 2019. Tijdens deze bijeenkomsten zijn ideeën opgehaald over de gewenste prioriteiten, het ambitieniveau, de mogelijke activiteiten, de eigen inzet van inwoners en bedrijven, de rol van de gemeente en de behoefte aan hulp of advies.

Naast de georganiseerde bijeenkomsten neemt de gemeente Roerdalen deel aan verschillende samenwerkingsverbanden op lokaal en regionaal niveau. Op lokaal niveau wordt er stevig samengewerkt met de Coöperatie Duurzaam Roerdalen. In de regio worden met omliggende gemeenten in Midden-Limburg en Noord-Limburg kennis en ervaringen uitgewisseld en een gezamenlijke strategie op gebied van energie ontwikkeld.

Vooruitkijken

We willen met het Actieplan een bestaande beweging een duw in de rug geven. Mede dankzij partijen als Duurzaam Roerdalen is de beweging opgestart. Nu gaan we verder. Daarvoor is het belangrijk om als gemeente te faciliteren en te informeren. Initiatiefnemers moeten het uiteindelijk zelf doen, maar we hebben als gemeente de taak om ze daarbij te helpen. We werken een brede communicatiestrategie uit, waar alle informatie en kennis die wordt gedeeld onderdeel van uitmaakt. Doel hiervan is om op een duidelijke manier en momenten te communiceren, vanuit een herkenbare kapstok en een eenduidige uitstraling.

Sint Odiliënberg, 6 augustus 2019

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,

De burgemeester,

J.J.W.M. L'Ortije

mr. M.D. de Boer-Beerta



Deze projecten zetten de energietransitie nadrukkelijk in beweging. Daarnaast zijn het ook zichtbare projecten die zichzelf deels terug verdienen (via besparing op de energierekening en via in rekening brengen opladen auto's) of waarmee initiatieven vanuit de samenleving worden gefaciliteerd en gestimuleerd.

Aanvullende capaciteit

Naast de uitvoering van het Actieplan is aanvullend 1 fte nodig voor "reguliere" werkzaamheden ten aanzien van duurzaamheid en energie. Die inzet bestaat uit de bijdrage bij het opstellen van de RES, de samenwerking in SML en bredere kennisopbouw en netwerkvorming (waaronder Duurzaam Roerdalen), het opstellen van aanvullend nieuw beleid en het stimuleren en faciliteren van nieuwe initiatieven die niet in het Actieplan zijn opgenomen.

Meerjarenbegroting

Voor de doorvertaling van de benodigde middelen en capaciteit naar de meerjarenbegroting is de personele inzet verdeeld over salarislasten en inhuurcapaciteit. Daarnaast is het deel van de middelen dat geïnvesteerd wordt in projecten in en rond eigen vastgoed / gronden als investering opgenomen. De € 50.000,- die reeds voor de uitvoering van het Actieplan in de meerjarenbegroting was opgenomen is verrekend in de begrotingspost personele gevolgen.

Voorgesteld wordt om de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringskredieten, te dekken door de reserve investeringen met economisch nut. Om daarin te kunnen voorzien wordt deze reserve aangevuld uit de reserve beleggingen. Het voordeel hiervan is dat de kapitaallasten niet drukken op de meerjarenbegroting.

De benodigde middelen bedragen daarmee € 343.621 in 2020, € 373.621 in 2021, € 403.621 in 2022 en € 403.621 in 2023. De dekking komt uit de algemene middelen.

	2020	2021	2022	2023
Investeringskredieten	€ 120.000	€ 140.000	€ 160.000	€ 160.000
Personele gevolgen	€ 163.621	€ 163.621	€ 163.621	€ 163.621
Uitvoering Actieplan	€ 180.000	€ 210.000	€ 240.000	€ 240.000
Meerjarenbegroting / exploitatie	€ 343.621	€ 373.621	€ 403.621	€ 403.621

Planning en uitvoering

Voor de uitvoering van de acties en maatregelen wordt de richtinggevende planning zoals in tabel 5.2 uit het Actieplan gevolgd. In 2019 ligt de nadruk op de voortgang van het zonne-park op het stort en het opstarten van communicatie en informatie richting partijen. Ook wordt de afvalnota in 2019 opgesteld. De afvalnota verloopt via een zelfstandig traject en maakt officieel dan ook geen onderdeel uit van dit Actieplan. Vanwege de sterke verbinding tussen afval en duurzaamheid is deze toch als actie in dit plan opgenomen. Voor veel projecten zal de eerste fase in het teken staan van het definiëren van een projectplan en de benodigde kaders. Daarna zal tot uitwerking en/of uitvoering overgegaan kunnen worden.